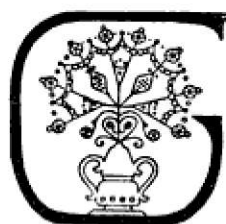

Francè Bevk:

Obisk.

Gospa Fani je prebrala vizitko, pozvonila in vstopila. Dežnik je dala služkinji, plašč tudi. Bila je zasopla, bleda, roka je nalahno trepetala. Na pragu salona se je prikazala gospa Gini in z nasmeškom na obrazu se je začudila, da jo je po tolikem času zopet obiskala, da je vsak dan mislila nanjo, da je že sama mislila na obisk, a ji obilno delo ne pusti tega. Naj stopi v salon, kjer ni hladno, da se ne prehladi, ker je razgreta.

Gospa Fani ni govorila mnogo. Mahala je z robcem in so-pihala. Mimogrede je poljubila Gini in stopila v salon, v tisti muzej različnih čarov in odpustkov, porcelanastih in drugih, ki so bili razvrščeni po omari in po stojalčkih in so spominjali na duh romantičnih povesti, načičkanih z vsemi mogočimi malenkostmi in drobnarijami.

Fani je sedla v fotelj, nagnila se, ko da se hoče odpočiti. Gini pa je spregovorila.

«Prav, da si me obiskala. Toliko dela imam, toliko opravil.» Svetlolaso glavo je nagnila na naslonjalo. Gini je nalila kozarček konjaka in je ponudila piškotov v dragocenem podstavku iz kitajskega porcelana, ki je bil sveta hišna relikvija.

«Hočeš cigaret?»

«Ne, me boli glava.» Vstala je in stopila do okna.

«Ali, draga, pri oknu je prepih, ali naj zaprem?»

«Ne, ni treba.» Povedala je v eni sapi, da ji hlad koristi, da sploh malo spi in da ji ni mnogo do življenja, dalje, čemu je toliko ljudi nesrečnih in če bi ne bilo radi moža, ki jo neizrečeno ljubi...

«Kaj ti je, dragica? Bolna si.»

Grenek nasmeh je imela Fani na svojih ustnicah. Za hip je pogledala na ulico. Pusta ulica je bila to, odstranjena od sredine mesta; redki človek je šel po nji, na vogalu je čakal nekdo na sestanek.

Nato je vzdihnila. Počasi je okrenila glavo, njen pogled se je obesil na obraz njene prijateljice in tam obstal.

«Ali se ti zdi, Gini, da je življenje dolgočasno?»

Gini je bila sladka. «Take misli poraja bolezen. Meni se ne zdi dolgočasno... Obilo dela imam...»

Fani je razburjeno vstajala in zopet sedala. «Delo — telesno delo — kdo govori o njem? To inteligentnega človeka ne more nasititi. Duševne hrane ni, ne razvedrila. Dušo mora neprestano

nekaj gibati, jeza, sovraštvo, ljubezen, karkoli, ali razumeš? Ta mir, mir — posebno ob takih dneh — to je grozno! Mož je v službi — revček — kako me ljubi in jaz gledam skozi okno, poslušam, če je naš stanovalec doma... Pardon, samo malo vprašanje.»

«Prosim.»

«Ali nisi dobila novega stanovalca te dni?»

«Sem. Kako veš?»

«Dragica, vse se izve. Vaš del mesta je vas, celo mesto je vas. Vsak otrok, ki se ima roditi, gre že pred svojim rojstvom stokrat skozi zobe... Kako se piše?»

«Zvonar Mirko.»

«Torej, vendarle res...»

Fani je pobledelela, nagnila se na stolu in upirala svoje oči strmo v Gini. Ta jo je gledala začudena.

«Kje ima sobo?»

«Tu zraven.»

Ko je Fani še izvedela, da ga ni doma in ne more slišati ničesar in da čez dan sploh redko prihaja domov, je zgrabila ruto in jo krčevito stiskala v rokah.

«Tako je. Pri nas je stanoval. Tak obraz, da bi mislila, da imam svetega Alojzija pred seboj, da ne pozna ženske. Na nje govori mizi niti ene fotografije, v njegovem predalu niti enega pisma, razen od mame. Hinavec je nosil fotografijo in pisma s seboj. Pa čemu je skrival? Nekega popoldneva je pripeljal svojo kmečko nevesto v sobo. Govorila sta celo uro in se smejala. Ona je celo skušala zapeti v moji hiši, poleg moje sobe. In on je vedel, da je tam moja soba. On, ki ni spregovoril drugega, nego dober dan in zbogom, ki ni pogledal ženski v obraz, ki je hodil s kokošmi spat, ki je pogledal na tlak, če me je zagledal pri oknu.»

Fani je govorila naglo. Njen pogled se je zapičil v prijateljico.

«Drugi dan sem mu hotela povedati. Šel je mimo mene kot kip. Pisala sem mu pismo, da tega ne trpim, da naj odide, če hoče. Nič ni rekel, čez štirinajst dni mi je sam odpovedal — pismeno. Kaj praviš k temu?»

Gini je bila v zadregi. Nalila je Fani nov kozarček konjaka, ta ga je izpila v dušku.

«Ne vem,» je dejala Gini. «Ali ti ni plačal?»

«Kdo vpraša po plačilu! Vsaj lepo besedo bi bil dal. Pa se je izognil, poiskal si je stanovanje, da bi lahko... saj veš. Ali ima fotografijo na mizi?»

«Ne. Ne brigam se. V sobi pospravlja dekla.»

«In morda vodi zaročenko v sobo?»

«Ne.»

Fani je obmolnila. Od zunaj so se odprla vrata, nekje je zahreščal ključ, iz sosednje sobe se je začul ženski glas.

Gini in Fani sta se spogledali. Fani se je spačil obraz, Gini jo je razumela.

«To je prvič, verjemi mi, nisem lagala.»

Fani pa se je sklonila. Ni poslušala, kaj pravi Gini, lovila je glasove iz sobe.

«Slišiš, hinavca, pobožnega; zdaj on govori. Kak glas ima, sladek, priliznjen, na cesti ne pogleda človeka. Ona se smeje, čuješ... Posvetnjaška in prihuljenka. Fej, take ženske, ki se obe sijo vsakemu kar na cesti. Slišiš, oba se smejeta — oba govorita hkratu — kako neolikano!... Gini! Jutri mu odpoveš stanovanje.»

Gini je pogledala prijateljico. Ta je zrla ostro, uporno, skoro jo je fascinirala. Vendar je ohranila mirnost in s počasnim glasom dejala, z očmi pa je odkrivala potezo za potezo na Fani, do dna ji ni mogla.

«Ne sodim tako. Proti meni je vljuden, to se pravi, vsak teden komaj en pozdrav, nemira ne dela, v privatne zadeve se ne vtikam...»

«Privatna zadeva, če blati tvojo hišo, da vlačí tuje ženske v sobo!?»

Fani je skoraj zakričala, v sobi je vse vtihnilo. Ko je Fani umolnila iz strahu pred lastnim glasom, ki je vrgel haljo z njenega telesa, da jo je Gini spregledala do dna, je zaznala molk v sobi.

Trepetala je. Pogledala je Gini v oči in videla, da je prepozno, da ne more zapreti vrat v svojo tajnost. Siknila je vsa razdražena, polglasno in zgrabila krčevito namizni prt in ga potegnila k sebi: «Čuješ — ne govorita več. Ti trpiš, da molčita v svoji sobi, da...»

Sedla je in težko sopla. Gini ji je nalila vode. V sobi je zopet začel lahek plah pogovor pod vtisom zakričanega stavka. Grenak truden nasmeh je plaval Fani čez ustnice. Popila je molče pol kozarca vode in se dvignila.

«Oprosti, bolna sem. Moj mož, ki me neizrečeno ljubi, se mi smili.» Komaj slišno so ji šle te besede iz ust. Na vratih je dejala: «V posteljo ležem. Ali te smem obiskati še jutri?»

«Pridi.»

«Kar je bilo, naj bo pozabljeno. Vsak dan bom prišla... vsak dan ob tej uri!»

Ko je šla po stopnicah, je šepetala: «Vsak dan!»...